

COVID-19 – POTENȚIAL IMPACT ASUPRA PROIECȚIEI PUTERII NAVALE

COVID-19 – POTENTIAL IMPACT ON THE NAVAL POWER PROJECTION

Cdor.drd. Valentin-Marian TOMA*

Proiecția puterii navale are rolul de a proteja interesele maritime ale unei țări, de a transmite mesaje puternice atât aliaților, cât și inamicilor, de a modela mediul de securitate astfel încât să se evite escaladarea conflictelor apărute într-un anumit spațiu maritim. În acest articol, pe fondul actual al pandemiei de COVID-19, am analizat modul în care este afectată proiecția elementelor puterii navale, în special navele de luptă, în cadrul misiunilor stabilite și al angajamentelor internaționale asumate. Am stabilit, ca ipoteză de cercetare, faptul că forțele navale rămân principalul instrument de asigurare a continuității proiecției puterii navale în diferite spații maritime pe fondul răspândirii epidemiei de COVID-19. Pentru validarea ipotezei de cercetare, am stabilit două direcții de studiu, care se axează pe analiza importanței aplicării conceptului de proiecție a puterii navale și a modului în care pandemia de COVID-19 influențează acțiunile forțelor navale. Lecțiile învățate, reieșite din provocările pe care le-au avut forțele navale în timpul acestei pandemii, vor avea, în viitor, un impact major asupra modului de organizare, instruire, alocare de forțe, dezvoltare capacități, astfel încât expunerea personalului să fie minimă la pericole suplimentare.

The naval power projection has the role of protecting the maritime interests of a country, of transmitting strong messages to both allies and enemies, of shaping the security environment so as to avoid the escalation of conflicts in a particular maritime space. In this article, we have analyzed how the projection of the elements of naval power, especially warships, is affected within the established missions and international commitments assumed because of the current background of the COVID-19 pandemic. We have established as a research hypothesis that the naval forces remain the main tool to ensure the continuity of the projection of naval power in different maritime areas against the background of the spread of the COVID-19 epidemic. To validate the research hypothesis, we have established two research directions that focus on analyzing the importance of applying the concept of naval power projection and how the COVID-19 pandemic influences the actions of the naval forces. The lessons learned from the challenges faced by the naval forces during this pandemic will in the future have a major impact on the organization, training, allocation of forces and development capabilities so that personnel exposure is kept to a minimum.

Cuvinte-cheie: proiecția puterii navale; prezență navală; pandemie; stabilitate regională; operații de securitate.

Keywords: naval power projection; naval presence; pandemic; regional stability; security operations.

Forțele navale, în general, au parte de provocări multiple, pornind de la acțiunile specifice, executate în contextul mediului de securitate dintr-un anumit spațiu maritim, continuând cu provocările tehnologice, de înzestrare, de încadrare cu personal, de perfecționare a pregătirii prin participarea la exerciții naționale sau internaționale. Uneori, peste toate provocările existente, apare brusc o amenințare la sănătatea sau chiar viața militarilor. Răspândirea unui virus la care organismul uman nu are imunitate poate produce efecte devastatoare, cunoscută fiind, în acest sens, dispariția unor

civilizații vechi de pe continentul american, în urma interacțiunii cu navigatorii europeni.

Prima informație despre modul în care a influențat o epidemie ducerea unui război vine din perioada războiului peloponezian, anul 430 î.Hr., când epidemia de ciumă, izbucnită în Atena, a determinat Sparta să amâne invazia militară a Atenei, cu toate că Sparta era superioară din punct de vedere militar. Ciuma a ucis aproximativ 300.000 de oameni, printre care și pe conducătorul statului atenian, Pericle¹.

Se cunoaște faptul că, pe timpul războaielor, din cauza aplicării neadecvate a regulilor de igienă personală și colectivă și a condițiilor specifice de pe câmpul de luptă, au apărut focare de dizenterie,

***Forțele Navale Române**

e-mail: valentintomita@yahoo.com

febră tifoidă, tifos sau gripă, ceea ce a determinat pierderi foarte mari în rândul combatanților. Un exemplu în acest sens îl constituie campania împăratului Napoleon Bonaparte către Rusia. În marșul pentru cucerirea Rusiei, armata împăratului a mărșăluit prin Germania și Polonia. Comunitățile din zonele rurale trăiau în condiții insalubre, apa potabilă a devenit o problemă majoră, fapt ce a condus la izbucnirea unui focar de dizenterie. Problemele s-au agravat când au ajuns în Lituania. Din cauza lipsei apei necesare igienei personale, din cauza păduchilor și a echipamentului murdar și transpirat, a apărut epidemia de tifos, care a determinat moartea a 80.000 de soldați, într-o lună și jumătate².

Cunoscuta pandemie de gripă spaniolă din 1918-1919 a ucis mai mulți oameni decât Primul Război Mondial. În urma acestei pandemii, se estimează o cifră a mortalității între 20 și 40 de milioane de oameni.

În general, cercetătorii din sistemul de sănătate au reușit să descopere, pentru cele mai multe boli infecțioase care au chinuit armate întregi, remedii și măsuri de profilaxie. În momentul în care apare un nou virus pentru care nu se cunosc metode de tratament și care multiplică diferite tulpini, situația devine critică, în special acolo unde sunt spații restrânse și personal numeros ce execută activități împreună.

Pentru început, mi-am propus, în cadrul acestui demers, să analizez potențialul impact pe care îl are răspândirea acestui virus asupra proiecției puterii navale, pe fondul apariției pandemiei de COVID-19 (abreviere din limba engleză, *coronavirus disease 2019*) la nivel global.

Răspândirea rapidă a COVID-19 a determinat statele lumii să se concentreze pe rezolvarea problemelor interne, referitoare la sănătatea populației și să fie mai puțin concentrate pe menținerea unei solidarități internaționale. Astfel, multe state au închis, pentru o perioadă, granițele, au înăspriț măsurile de control la intrarea în țările respective și au limitat cooperarea militară internațională.

În dezvoltarea acestui articol, am pornit de la premisa că, în situația apariției unei pandemii, forțele navale trebuie să-și schimbe strategia proiecției elementelor puterii navale, fără a afecta semnificativ îndeplinirea misiunilor naționale și a angajamentelor internaționale.

De aceea voi utiliza, ca ipoteză de cercetare, faptul că forțele navale rămân principalul instrument de asigurare a continuității proiecției puterii navale în diferite spații maritime, pe fondul răspândirii epidemiei de COVID-19. Pentru aceasta, am stabilit două direcții de cercetare. Prima direcție analizează importanța proiecției elementelor de putere navală, în scopul modelării mediului de securitate dintr-o anumită regiune. Cea de a doua direcție de cercetare analizează modul în care acțiunile forțelor navale sunt influențate de apariția pandemiei de COVID-19.

Pornind de la definiția puterii navale, „capacitatea unui stat de a-și manifesta interesele pe mare, prin intervenții diplomatice sau militare pe timp de pace, criză sau război, pentru atingerea obiectivelor strategice”³, consider forțele navale ca fiind elementul principal al puterii navale și voi analiza modul în care proiecția puterii navale este influențată de pandemia de COVID-19.

Astfel, specific pentru Forțele Navale Române, am identificat, din Doctrina Forțelor Navale Române, o gamă largă de misiuni, în care elemente ale puterii navale participă la apărarea aliaților și partenerilor în cadrul NATO și UE, precum și la promovarea stabilității regionale și globale⁴.

Pe fondul acestei pandemii, aflându-ne în primul an de luptă cu virusul, la nivel european încă nu s-au luat măsuri de redimensionare a bugetelor apărării, dar este foarte posibil ca foarte multe state să-și revizuiască politicile de securitate și să acorde o mai mare atenție măsurilor de prevenire a răspândirii virusului.

Încă de la începutul anului 2020, majoritatea forțelor navale au redimensionat activitățile de instrucție pe mare și, în multe situații, au retras navele de la exercițiile internaționale. Retragerea navelor (elementele principale ale proiecției puterii navale) de la exercițiile internaționale sau din zonele în care situația de securitate este grav deteriorată poate genera efecte nedorite și o rapidă escaladare a conflictelor regionale.

Importanța proiecției puterii navale în contextul menținerii unui climat de securitate regională

Proiecția puterii navale, în foarte multe cazuri, doar prin prezența navală într-o zonă în care stabilitatea regională este afectată, a condus la ameliorarea tensiunilor existente în regiune și la asigurarea libertății de navigație pe liniile

de comunicații. În acest subcapitol, prin analiza exemplurilor prezentate, se va demonstra că prezența navală nu este doar o acțiune de imagine, ea realizează o multitudine de scopuri militare și diplomatice.

Încă din cele mai vechi timpuri, istoricul atenian Tucidide a afirmat că navele s-au dovedit a fi utile în mod unic ca instrumente pentru desfășurarea politicii externe, prin acțiunile lor exprimând foarte clar obiectivele politicii externe⁵.

Majoritatea teoreticienilor navali au scos în evidență rolul puterii navale, ca implicare directă în războiul naval. Teoreticianul american Alfred Thayer Mahan a susținut importanța și valoarea proiecției elementelor puterii navale (showing the flag) în diferite regiuni de pe glob, în scopul stabilității regionale și al interesului național⁶. Astfel după cel de-al Doilea Război Mondial, SUA au menținut un număr semnificativ de nave în diferite spații maritime considerate strategice. Aceste nave participă la exercițiile planificate în cadrul NATO sau execută independent acțiuni de prezență navală, în funcție de situația geopolitică a regiunii respective. În sprijinul afirmației anterioare, amiralul american Stansfield Turner a încurajat prezența forțelor navale americane acolo unde apariția navelor împiedică o problemă să devină o criză. De asemenea, amiralul rus Gorshov a pus în practică acest concept al proiecției puterii navale la sfârșitul anilor '60, când flotele sovietice și-au făcut simțită prezența pe oceanele lumii, reamintind tuturor că Uniunea Sovietică devenise un jucător global care trebuie luat în considerare.

Acțiunile demonstrative ale forțelor navale, în multe cazuri, au făcut posibilă atingerea unor scopuri politice prin exercitarea unei presiuni și prin amenințarea cu inițierea unor operații navale. Astfel, s-a reușit modelarea mediului operațional, fără a recurge la confruntarea navală.

Rolul proiecției elementelor de putere navală în anumite spații maritime a crescut în special pe timpul Războiului Rece, perioadă în care Statele Unite și Uniunea Sovietică aveau ca obiectiv exercitarea influenței într-o anumită regiune. Marele avantaj de care dispun navele militare este dat de legislația maritimă, prin care este permisă navigația în marea liberă și chiar executarea de operații maritime limitate în afara apelor teritoriale ale țărilor ostile. Marea este un mediu neutru, iar prezența unor nave în apele internaționale este

mai puțin provocatoare pentru populație decât ar putea fi prezența unor divizii de tancuri sau a unor escadrile de avioane.

Prezența navală într-un anumit spațiu maritim, ca expresie a proiecției puterii navale, se regăsește sub forme diferite. În primul rând, există aspectul timpului, astfel că prezența navală poate fi temporară, de rutină sau continuă. De asemenea, poate fi periodică, cu un ritm de desfășurare regulat sau de câte ori se poate, astfel prezența navală asigurând îndeplinirea unui obiectiv major în regiune. Astfel de prezențe navale temporare de rutină se efectuează în Marea Neagră de către nave aparținând unor state membre ale NATO, pe fondul tensiunilor existente între Federația Rusă și Ucraina.

Navele de luptă sunt împărțite în mai multe categorii, în funcție de misiunile principale pe care le execută (unele dintre ele fiind multifuncționale), motiv pentru care o navă poate fi utilizată pentru a transmite mesaje complet diferite inamicilor sau prietenilor. O navă aparținând unui stat din cadrul unei alianțe sau coaliții, dislocată într-un anumit spațiu maritim poate executa exerciții specifice, în comun cu nave aparținând țărilor prietene, pe mediile de luptă în care se regăsesc capacități comune, activități de instrucție la cheu, schimburi de personal. Prin astfel de activități, se întărește încrederea reciprocă și se promovează imaginea alianței/coaliției sau a statului căruia îi aparține nava. În schimb, mesajul pentru țările care amenință stabilitatea regională este de determinare și implicare, în cazul deteriorării situației de securitate din regiune. Aceste mesaje sunt transmise ca urmare a acțiunilor executate pe mare: trageri cu armamentul de la bord, participarea la exerciții în comun, participarea la exerciții demonstrative etc.

Cooperarea dintre forțele navale are ca scop creșterea interoperabilității și experienței în conducerea operațiilor navale. Operațiile de răspuns la criză, de stabilitate, de impunere a legii, de asistență umanitară, de interdicție maritimă sunt planificate, organizate și conduse de structurile centrale ale unei alianțe sau coaliții, fiecare stat membru asumându-și sarcini, în funcție de decizia politică a statului respectiv.

Prezența navelor militare ca elemente ale proiecției puterii navale, având ca rol suportul națiunilor aliate și descurajarea inamicului naval în timp de pace, de criză sau de război, reprezintă un

aspect al diplomației și crește complexitatea rolului puterii navale.

În actualul complex de securitate, în care, pe mare, amenințările sunt multiple (instabilitate regională, piraterie, exploatarea resurselor, migrație, trafic de armament și substanțe interzise), navele militare sunt implicate în mod constant în acțiuni și activități specifice, multe dintre acestea cu rol diplomatic.

Stabilirea numărului de forțe destinate prezenței navale într-un anumit spațiu maritim, în general, pornește de la identificarea intereselor naționale sau de coaliție/alianță în acel spațiu maritim și de la evaluarea probabilității ca aceste interese să fie periclitate⁷. În sprijinul acestei afirmații, un bun exemplu îl constituie trimiterea de către SUA a unei grupări navale din care a făcut parte și portavionul Enterprise, în decembrie 1971, în Golful Bengal, pe timpul războiului dintre India și Pakistan, în scopul protejării intereselor americane în regiune.

Proiecția unei grupări de forțe navale are și rolul de a descuraja un inamic, de regulă inferior, să folosească navele de luptă din dotare pentru diferite acțiuni, arătând că, cel mai probabil, costurile ar putea depăși beneficiile speranței. În general, descurajarea navală prin proiecția elementelor de putere navală se face prin două forme: pasiv și activ.

Descurajarea pasivă are loc atunci când o grupare de forțe navale se află într-o zonă de interes, și prin prisma capabilităților de care dispune, determină potențialul inamic să nu dezvolte acțiuni de luptă sau de altă natură care contravin legislației internaționale. Cel mai frecvent, descurajarea pasivă a fost întâlnită în timpul Războiului Rece, când SUA și Uniunea Sovietică dislocau grupări de nave și submarine în zonele de interes.

Forma de descurajare activă apare atunci când inamicul este identificat și când acesta acționează pe baza unui curs de acțiune care trebuie descurajat. Această afirmație este susținută de ceea ce s-a întâmplat cu forțele navale ale Georgiei în timpul războiului ruso-georgian din anul 2008, atunci când un grup de cinci nave rapide de suprafață georgiene au încercat să atace gruparea de nave a Federației Ruse, care naviga în largul coastelor Georgiei. În urma atacului navelor georgiene, răspunsul grupării ruse a fost unul extrem de dur, care s-a soldat cu scufundarea a două nave georgiene și cu retragerea celorlalte în port, unde au fost scufundate de forțele speciale ruse.

Pentru puterile navale care nu au suficiente forțe astfel încât să constituie și să disloce grupări navale, participarea cu nave în cadrul angajamentelor asumate NATO sau UE reprezintă o contribuție la promovarea securității maritime. În această categorie, se înscriu și Forțele Navale Române care manifestă o atitudine proactivă în extinderea ariei de competențe, conform angajamentelor asumate. Participarea cu forțe și mijloace la operația de combatere a pirateriei (Operația Atalanta), la operații de ajutor umanitar și de evacuare a cetățenilor români și străini din Libia, la operații de prevenire și combatere a terorismului (Operația Active Endeavour), la operația de securitate maritimă (Operația Sea Guardian) demonstrează capacitatea Forțelor Navale Române de a-și proiecta elemente ale puterii navale, în scopul securității și stabilității regionale.

Având în vedere problematica abordată în cadrul primei direcții de cercetare, consider că am demonstrat că proiecția puterii navale într-un spațiu maritim, prin volumul de forțe, timpul de dislocare și efectul generat, poate modela mediul de securitate și poate influența o situație astfel încât obiectivul prevenirii unui conflict să fie realizat cu succes.

În acest moment, consider că ipoteza de cercetare este parțial validată, având în vedere faptul că cel mai vizibil instrument al statului pentru proiecția puterii maritime prin componenta puterii navale este forța navală și capacitatea acesteia de proiecție a puterii și a forței.

Cooperarea, interoperativitatea și prezența navală sunt elemente pe care forțele navale le valorifică, pentru a confirma contribuția activă a statului la menținerea securității regionale.

Influența pandemiei de COVID-19 asupra acțiunilor forțelor navale

Apariția pandemiei de COVID-19 a luat prin surprindere întreaga lume, iar forțele navale nu au făcut excepție. Răspândirea rapidă a acestui virus a testat foarte serios rezistența sistemului medical militar, în special în prima parte a anului 2020, în principal din cauza lipsei unui tratament standard care să acționeze eficient împotriva acestui virus și a complicațiilor care pot să apară, în urma contractării virusului.

Prin atacarea, în primul rând, a sistemului respirator, oxigenul nu mai ajunge în cantități

suficiente în sistemul circulator, iar organele interne nu mai funcționează în parametri optimi. Centrul de prevenire și control al maladiilor din SUA estimează că 35% din numărul militarilor infectați sunt asimptomatici. Studiul efectuat pentru marina americană arată că 80% din numărul celor infectați, pentru grupa de vârstă 18-49 de ani, prezintă, în general, forme ușoare spre medii asemănătoare gripei, cu dezvoltarea unor simptome de pierdere a gustului și a mirosului, cu dificultăți de respirație, tuse, febră, dureri musculare, frisoane, durere în gât, secreții nazale, cefalee, amețeli și stări de rău⁸.

În urma studiilor efectuate, cele mai eficiente măsuri pentru prevenirea infectării cu COVID-19 sunt: distanțarea fizică, spălarea frecventă a mâinilor, purtarea măștilor individuale de protecție, dezinfectarea permanentă a suprafețelor, în special în spațiile comune. În prezent, se fac studii avansate pentru stabilirea unor scheme de tratament, precum și pentru producerea unui vaccin care să stopeze răspândirea acestui virus.

Specific unei nave de luptă este densitatea mare de militari într-un spațiu restrâns, folosirea multor spații comune (săli de mese, cazărmi, cabine, posturi de luptă), ceea ce conduce la imposibilitatea păstrării unei distanțări fizice suficient de mari.

În sprijinul afirmației anterioare, se va prezenta pe scurt ce a însemnat infectarea mai multor membri ai echipajului de pe portavionul american USS Theodore Roosevelt. Portavionul american USS Theodore Roosevelt este un portavion din clasa Nimitz, având un echipaj de aproximativ 4.800 de marinari, care își desfășoară activitatea, pentru o lungă perioadă de timp, la bord, utilizând foarte multe spații comune. La apariția primelor simptome specifice infectării cu COVID-19, după acostare într-un port din Vietnam, a fost testat echipajul, iar în urma testării, 1.271 de membri ai echipajului (27% din echipaj) au fost depistați ca fiind infectați cu COVID-19⁹. Ca urmare, 736 de marinari cu simptome respiratorii severe au fost plasați în spații special amenajate în baza militară americană din Guam. Din totalul de 4.800 de marinari, s-au debarcat 4.085 (aproximativ 85%), câteva sute de marinari au rămas la bord, pentru a menține serviciile esențiale. Toți ceilalți marinari debarcați au fost plasați în carantină 14 zile, câte unul singur în cameră, și supravegheați permanent. În urma infectării cu COVID-19, pe parte medicală, au existat 6 spitalizări și decesul

unui marinar. Efectul, pe parte militară, a fost de anulare a misiunilor planificate. Acest incident scoate în evidență vulnerabilitățile cu care se confruntă chiar și cele mai moderne nave.

În caz de război, atunci când teritoriul național trebuie să fie apărat, se justifică asumarea unor riscuri în ceea ce privește izbucnirea unei epidemii, dar pe timp de pace, este necesar să luăm toate măsurile pentru a elimina eventualele riscuri de îmbolnăvire care pot conduce la imposibilitatea folosirii navelor pentru o perioadă de timp.

Impactul COVID-19 asupra operațiilor navale a fost evidențiat și prin părăsirea unui exercițiu NATO de către portavionul francez Charles de Gaulle, în urma infectării a peste jumătate din echipaj. Nava a părăsit exercițiul NATO, cu 10 zile mai devreme decât era planificat, și s-a întors în portul Tulon, pentru debarcarea membrilor bolnavi ai echipajului și pentru igienizare. Marina indiană a anulat cel mai mare exercițiu naval planificat în anul 2020, în mod similar Australia și-a anulat cel mai mare exercițiu naval din Oceanul Pacific, care avea ca scop consolidarea încrederii reciproce și cooperarea în cadrul activităților navale de bază.

Nici Forțele Navale Române nu au fost ocolite de provocări, infecția cu COVID-19 în rândul echipajului Fregatei Regina Maria a determinat întoarcerea fregatei mai repede decât era planificat de la operația de securitate maritimă „Operația Sea Guardian” din Marea Mediterană. La întoarcerea în țară, cei 110 marinari diagnosticați cu COVID-19 au fost transportați pe serii la Spitalul Militar Modular de Intervenție și Tratament (SMMIT), pentru investigații și tratament¹⁰. Ceilalți membri ai echipajului au intrat, pentru 14 zile, în carantină instituționalizată, urmându-se metodologia de supraveghere a infecției cu COVID-19. Îmbucurător este faptul că niciun membru al echipajului nu a decedat, iar cei infectați au fost recuperați din punct de vedere medical și pot desfășura activitățile specifice în condiții de siguranță. Pe timpul cât echipajul a fost în carantină, nava a trecut printr-un proces amplu de dezinfecție, astfel fiind posibilă operarea întregii tehnici de la bord, fără niciun risc de infectare.

Răspândirea cu rapiditate a acestui virus a condus la aplicarea unor seturi de reguli stricte în ceea ce privește desfășurarea activităților la bordul navelor. Screeningul medical zilnic la începerea și terminarea programului, purtarea permanentă

a măștii individuale de protecție, dezinfectarea repetată a mâinilor, păstrarea distanțării fizice de minim 1,5 metri între persoane, executarea activităților specifice cu grupuri restrânse de militari, dezinfectarea spațiilor comune, după fiecare activitate, minimizarea contactului cu personalul din afara bordului se execută cu maximă atenție la bordul navelor.

În cazul în care o navă execută o vizită într-un port străin pentru refacerea capacității de luptă, echipajul navei, în principiu, nu are voie să părăsească bordul, dacă situația epidemiologică din orașul respectiv nu este sigură.

Conștientizarea de către echipaj a importanței măsurilor de prevenție ce trebuie luate este determinantă în lupta cu virusul. Dezinfectarea spațiilor, spălarea mâinilor, purtarea măștii individuale de protecție, distanțarea fizică și raportarea oricărui simptom protejează nava, camarazii și misiunea navei.

Având în vedere problematica abordată în cadrul acestei direcții de cercetare, consider că am subliniat efectele pe care le are o amenințare de acest tip, generată de pandemia de COVID-19, asupra acțiunilor forțelor navale și care pot fi soluțiile de diminuare a acestor efecte.

În acest moment, consider că ipoteza de cercetare este validată, având în vedere faptul că proiecția puterii navale este realizată prin cel mai vizibil instrument al statului, forța navală, care este în măsură să își îndeplinească misiunile specifice în condițiile oricărui amenințări, chiar și din spectrul neconvențional.

Concluzii

Răspândirea cu rapiditate a virusului COVID-19 a generat o reacție în lanț a efectelor negative în plan economic și militar, impactul asupra proiecției puterii navale fiind destul de puternic în generarea forțelor destinate executării exercițiilor navale și a operațiilor de securitate maritimă.

Prin anularea exercițiilor navale, din cauza COVID-19, se reduce foarte mult prezența navală în anumite spații maritime unde mediul de securitate este instabil. În aceste spații maritime, pot avea loc activități interzise, cum ar fi: transportul ilegal de mărfuri, armament sau substanțe interzise, și se pot activa conflictele istorice, ceea ce contribuie la deteriorarea mediului de securitate.

Construcția și modernizarea navelor militare aflate în șantierul naval sunt mult încetinite sau

întârziate prin prisma respectării distanțării fizice, a reducerii numărului de persoane cu care se intră în contact sau prin stoparea unor activități, dacă sunt depistate cazuri de infectare cu COVID-19.

Scăderea economiei determină o posibilă reducere a fondurilor pentru înzestrarea, modernizarea sau construcția de nave militare. Achiziția echipamentelor și aparaturii specifice luptei împotriva COVID-19 necesită o alocare semnificativă de fonduri neprogramată anterior.

Procesul de selecție a personalului militar se desfășoară cu greutate, deoarece majoritatea unităților de învățământ desfășoară activitatea online, promovarea carierei militare în mediul virtual este posibil să nu aibă același impact pe care l-ar avea promovarea carierei militare față în față. Alocarea și dotarea spațiilor destinate tratării și carantinării personalului militar infectat, precum și grija pentru personalul în carantină la domiciliu reprezintă o provocare, în condițiile diminuării resursei umane, din cauza contaminării cu virusul COVID-19. Programele de instrucție se redimensionează, se execută activități specifice de instrucție pe module cu personal redus, astfel încât să se respecte normele de distanțare fizică. Pregătirea participării la exerciții de antrenament pe mare, la exerciții internaționale, la operații navale necesită un timp mult mai mare, din cauza intrării echipajului în carantină cu un anumit număr de zile înainte de plecarea în misiune. Restricțiile operaționale cresc odată cu apropierea de plecare în misiune. Măsurile de prevenire și izolare sunt eficiente numai dacă sunt executate corect atât la nivel de individ, cât și la nivel de unitate. Nerespectarea măsurilor de protecție înainte de participarea la un exercițiu naval sau la o operație navală poate conduce la infectarea membrilor echipajului și la retragerea navei din exercițiul naval sau din operația navală.

Situația îmbolnăvirilor de la bordul navelor a generat întocmirea unor protocoale stricte la bord, bazate pe lecțiile învățate, care să limiteze răspândirea virusului, în cazul în care a fost depistat un marinar infectat.

Forțele Navale Române au reușit să depășească momentul retragerii Fregatei Regina Maria de la „Operația Sea Guardian”, și-au însușit lecțiile învățate în urma acestei experiențe, iar prin măsurile luate, au reușit să îndeplinească toate misiunile date și angajamentele asumate.

Ca ultimă concluzie, impactul pandemiei de COVID-19 va determina o nouă viziune asupra elementelor de proiecție a puterii navale prin dezvoltarea vehiculelor autonome fără pilot, prin construcția navelor cu echipaj redus sau fără echipaj, prin dezvoltarea sistemelor de supraveghere și monitorizare, prin dezvoltarea armelor inteligente (rachete, torpile, mine marine), comandate și direcționate de la țărâm, astfel încât expunerea personalului să fie minimă atât în fața inamicului, cât și în situația apariției unei noi pandemii.

NOTE:

1 <https://istorie-edu.ro/istoria-universala/grecia-antica/razboiul-peloponesiac.html>, accesat la 05.12.2020.

2 https://War_and_epidemics_A_chronicle_of_infectious_diseases, accesat la 05.12.2020.

3 Lucian Valeriu Scipanov, *Proiecția Puterii Maritime – soluție la consolidarea securității regionale*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2018, p. 30.

4 *** FN-1, *Doctrina Forțelor Navale*, București, 2018, p. III-3.

5 Geoffrey Till, *Seapower a guide for twenty-first century*, Routledge Tazlor & Francis Group, Third Edition, 2013, p. 240.

6 Ian Speller, *Understanding Naval Warfare*, Routledge Tazlor & Francis Group, Second Edition, 2019, p. 110.

7 Geoffrey Till, *op.cit.*, p. 248.

8 *** *US Navy COVID-19 Leaders' Handbook*, June 30, 2020, p. 3.

9 <https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2771114>, accesat la 06.12.2020.

10 <https://www.agerpres.ro/social/2020/11/13/constanta-marinarii-de-pe-fregata-regina-maria-sunt-transportati-in-trei-serii-la-spitalul-militar-modular-pentru-covid-19--609156>, accesat la 06.12.2020.

BIBLIOGRAFIE

*** FN-1, *Doctrina Forțelor Navale*, București, 2018.

*** *US Navy COVID-19 Leaders' Handbook*, June 30, 2020.

Scipanov Lucian Valeriu, *Proiecția puterii maritime – soluție la consolidarea securității regionale*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2018.

Speller Ian, *Understanding Naval Warfare*, Routledge Tazlor & Francis Group, Second Edition, 2019.

Till Geoffrey, *Seapower a guide for twenty-first century*, Routledge Tazlor & Francis Group, Third Edition 2013.

<https://istorie-edu.ro/istoria-universala/grecia-antica/razboiul-peloponesiac.html>

https://War_and_epidemics_A_chronicle_of_infectious_diseases

<https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2771114>

<https://www.agerpres.ro/social/2020/11/13/constanta-marinarii-de-pe-fregata-regina-maria-sunt-transportati-in-trei-serii-la-spitalul-militar-modular-pentru-covid-19--609156>